

สำเนา
รายงานการประชุมข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ ในวันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักงานกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๑

ผู้เข้าประชุม

ข้าราชการ

๑. นายพิษณุ	คล้ายเจตน์ดี	สหกรณ์จังหวัดสระแก้วประธานในที่ประชุม
๒. นายอาทร	ชัยยันต์	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
๓. นางรุ่งนภา	สุวรรณสุข	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการรักษาราชการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการนิคมสหกรณ์วังน้ำเย็น
๔. น.ส.อรทิน	ศรีสวาท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๒
๕. นางสุนีย์	วารุทะกุล	รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๑
๖. นายชนสิทธิ์	ธนะดิษฐวรารังกูร	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ
๗. นายณรงค์ชัย	เทียนทอง	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์อาวุโส
๘. นางสมถวิล	ชัยยันต์	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ชำนาญงาน
๙. นายมงคล	ธัญญการ	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ชำนาญงาน
๑๐. นายอุดม	บุญสรวง	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ชำนาญงาน
๑๑. นายวิรัช	โทพิลา	นายช่างโยธาชำนาญงาน
๑๒. นายตฤณ	วงศ์สุรินทร์	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๓. นายกิตติพันธ์	มณีโชติ	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๔. นางสาวไฉไล	พงศ์อุดมกุล	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๕. นายสุรสิทธิ์	วงศ์ภาวี่	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๖. นายธนเดช	พารัตน์	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๗. นางเยาวดี	บุญประสาน	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๘. นายณัฐพงษ์	เจริญรัมย์	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๑๙. นายพงศธร	ชาลินีวัฒน์	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
๒๐. น.ส.มาฤดี	สุขใจ	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

พนักงานราชการ

๑. นายพรชัย	แก้วประพันธ์	นิติกร
๒. น.ส.ดารานี	อุทรัง	นักวิชาการสหกรณ์
๓. นางศิริอร	รักษาเมือง	นักวิชาการสหกรณ์
๔. น.ส.ฐิตารีย์	ณธินนทีปิยวัฒน์	นักวิชาการสหกรณ์
๕. นางนันทน์ภัส	แสงใส	นักวิชาการสหกรณ์
๖. น.ส.หทัยทร	หินโทน	นักวิชาการมาตรฐานสินค้า
๗. น.ส.โสมนภา	เรืองทอง	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์
๘. นางอรณิชา	สมมิตต์	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์
๙. นางสาววรรณภา	แก้วอุตทา	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์
๑๐. นางสาวรัตติกายุจน์	พันจันทิก	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
๑๑. น.ส.นිරนุช	พูลเมือง	เจ้าพนักงานธุรการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางธัญญลักษณ์ บัญชู		พนักงานพิมพ์ ส.๓
๒. นางรวิษญา เครืออนันต์		พนักงานพิมพ์ ส.๓
๓. นายไตรทศ ขุนสนิท		พนักงานธุรการ ส.๒
๔. นางดวงเนตร เนินบก		พนักงานทำความสะอาด
๕. นายศรชัย ศรีแดง		พนักงานขับรถยนต์
๖. นายธนพนธ์ สาพา		พนักงานขับรถยนต์
๗. นายอมร วงษ์สะอาด		พนักงานขับรถยนต์
๘. นายเอกรินทร์ คำสมัย		พนักงานขับรถยนต์
๙. นายสมชาติ กิจมานะ		พนักงานขับรถยนต์

ผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสมร็ก จันทร์ตะลี	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์ ลาพักผ่อน
๒. น.ส.มนต์ธกานต์ สครรัมย์	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ ลาป่วย
๓. นายสมบัติ หุตะเจริญ	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ชำนาญงาน ไปราชการ
๔. น.ส.ณิชากร เสนาเดชสุริยะ	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ ไปราชการ
๕. นางปิยพร แซ่สระน้อย	นักวิชาการสหกรณ์ ไปราชการ
๖. น.ส.สุชธานี ตินะน้อย	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ ไปราชการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ระเบียบวาระก่อนการประชุม

แนะนำข้าราชการใหม่

- ๑. นางเยาวดี บุญประสาน นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ สังกัดฝ่ายบริหารทั่วไป
 - ๒. นายณัฐพงษ์ เจริญรัมย์ นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ สังกัดฝ่ายบริหารทั่วไป
 - ๓. นายธนเดช พาร์ตัน นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ สังกัดนิคมสหกรณ์วังน้ำเย็น
- ฯลฯ

วาระที่ ๔.๒ กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

๔.๒.๑ เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติงาน การส่งเสริมการจัดมาตรฐานสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ตัวชี้วัด 3.5 ผลสำเร็จของกระบวนการส่งเสริมสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ (กพง.)	คะแนน	เอกสารประกอบ (มี/ไม่มี)
พิจารณาผลสำเร็จของกระบวนการส่งเสริมสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ สสจ./สสพ. ดำเนินการครบถ้วน ภายใต้คำแนะนำของกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้	100	✓
ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงานหรือใช้คณะทำงานที่มีอยู่เดิม	20	✓
ขั้นตอนที่ 2 ประชุมร่วมกับสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ให้สหกรณ์ประเมินตนเอง และจดยางงานการประชุม	20	✓
ขั้นตอนที่ 3 ประชุมภายในสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สร้างองค์ความรู้ จัดบันทึกรายงานการประชุม	20	✓
ขั้นตอนที่ 4 ประชุมร่วมกับสหกรณ์ แนะนำสหกรณ์จัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์หรือพัฒนากลุ่มเกษตรกร	20	✓
ขั้นตอนที่ 5 นำองค์ความรู้ และแผนพัฒนาสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร วางบนเว็บไซต์ของสำนักงาน	20	✓
โดยต้องมีการจัดบันทึกรายงานการประชุม วางบนเว็บไซต์ของสำนักงาน ภายในวันที่ 31 มกราคม 2560 และแจ้ง กพง. ทราบ เพื่อเข้าไปตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานครบทุกขั้นตอน ถือเป็นการสิ้นสุดกระบวนการงาน		

เป้าหมายสหกรณ์ที่จะผลักดันให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ปี ๒๕๖๐

ลำดับที่	สหกรณ์	ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕	ข้อ ๖	ข้อ ๗
๑	สหกรณ์การเกษตรท่าช้าง จำกัด	/	/	x	/	/	x	/
๒	สหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชัน จำกัด	/	/	x	x	x	x	/
ลำดับที่	กลุ่มเกษตรกร	ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕		
๓	กลุ่มเกษตรกรทำไร่นาหลังโน	x	/	x	/	x		

แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน

การส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

การส่งเสริมสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน ควรดำเนินการอย่างน้อยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์ย้อนหลังว่า เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ชี้วัดระดับมาตรฐานสหกรณ์แต่ละข้อแล้ว ผลการดำเนินงานในข้อนั้นเป็นอย่างไร ผ่านหรือไม่ผ่าน ถ้าไม่ผ่านข้อใด ให้วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุแห่งการไม่ผ่านเกณฑ์ในข้อนั้น และวางแผนที่จะไปส่งเสริม แนะนำ

ขั้นตอนที่ ๒ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกณฑ์มาตรฐานทุกข้อ และร่วมวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามขั้นตอนที่ ๑ กับสหกรณ์และเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางแก้ไข หรือแนวทางการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ แนะนำ ส่งเสริม การปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแต่ละข้อ ดังนี้ **มาตรฐานข้อ ๑** ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุน เว้นแต่ปีใดมีอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติจนเกิดความเสียหายต่อสมาชิกและสหกรณ์โดยรวม ให้ตัดปีนั้นออก

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑

- รายได้น้อย (สมาชิกน้อย / ธุรจกน้อย)
- รายจ่ายสูง (ต้นทุนสูง ไม่ประหยัด ไม่ปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี)
- มีหนี้ค้ำมาก
- ค่าเสื่อมราคาสูง
- มีการทุจริต
- สินค้าเสื่อมมาก
- นำกำไรสุทธิประจำปีโอนชดเชยการขาดทุน

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

๑) ร่วมวิเคราะห์สาเหตุแห่งการขาดทุน อาจพิจารณาจาก

- รายได้น้อย อาจเกิดจาก สมาชิกน้อย ปริมาณธุรจกน้อย ประเภทธุรจกน้อย
- รายจ่ายมาก อาจเกิดจาก ต้นทุนการดำเนินงานสูง ไม่ประหยัด และ

ไม่ปฏิบัติตามแผนงบประมาณ

เมื่อได้สาเหตุแล้ว นำมาวางแผนแนวทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์ที่ได้แนะนำไว้แล้ว ในเอกสารคู่มือการพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน ในขั้นตอนที่ ๒ เรื่อง การกำหนดโครงการหรือแผนงานของสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร (หน้าที่ ๑๒) โดยจัดทำตัวอย่าง โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกำไรของสหกรณ์ (กลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ ได้ส่งคู่มือฯ ดังกล่าวไปให้แล้ว)

๒) จัดทำแผนปฏิบัติงานของสหกรณ์ เสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีพิจารณา เพื่อนำมาเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปี และกระจายแผนลงสู่การปฏิบัติเป็นรายเดือน มอบหมายผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบติดตามผลการปฏิบัติงานทั้งฝ่ายกรรมการและฝ่ายจัดการ และดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน

มาตรฐานข้อ ๒ ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง ไม่มีการกระทำอันถือได้ว่าทุจริตต่อสหกรณ์

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒

- ขาดการควบคุมภายในที่ดี
- ขาดการมอบหมายงานที่ชัดเจน
- ไม่เก็บรักษาเงินสดตามระเบียบฯ
- ลงบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน /ไม่ตรวจสอบ

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ลงบัญชีให้เป็นปัจจุบัน/ตรวจสอบประจำสม่ำเสมอ
- เก็บรักษาเงินสดตามระเบียบ
- ตรวจสอบสินค้าคงเหลือเป็นประจำ
- ผู้เก็บรักษาเงินสดกับผู้ลงบัญชีแยกจากกัน
- ดำเนินการตามแนวทางการควบคุมภายใน/ธรรมาภิบาลในสหกรณ์
- ตรวจสอบหลักประกันของเจ้าหน้าที่ฯ
- มอบหมายงานชัดเจนและติดตามงาน

มาตรฐานข้อ ๓ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้ายสหกรณ์จัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชี ตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๓

- ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ
- ผู้จัดทำบัญชีขาดความรู้
- ขาดการตรวจสอบหลักฐานเป็นประจำ
- จัดทำทะเบียนคุมไม่เป็นปัจจุบัน

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ๑) มอบหมายเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชี
- ๒) ตรวจสอบหลักฐานการลงบัญชีให้ถูกต้อง และบันทึกรายการทางบัญชีในสมุดบัญชี ขึ้นต้น จนถึงชั้นปลายให้ครบถ้วน ถูกต้อง ประจำวัน ประจำเดือน
- ๓) จัดทำงบทดลองเป็นประจำเดือน ตรวจสอบสินค้าคงเหลือ และตรวจทะเบียนคุมต่าง ๆ ให้ตรงกับงบทดลอง
- ๔) จัดทำงบการเงินทุกไตรมาส และจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้ผู้สอบบัญชี ตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน
- ๕) การจัดทำบัญชีเป็นไปตามรูปแบบบัญชีตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แนะนำ

มาตรฐานข้อ ๔ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐ ของสมาชิกทั้งหมด ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๔

- สมาชิกขาดศรัทธา และความเชื่อมั่น
- สินค้าไม่ตรงตามความต้องการสมาชิก และมีสินค้าไม่ครอบคลุม
- เงินทุนดำเนินงานมีน้อย และมีคู่แข่งทางการค้ามาก
- ขาดการประชาสัมพันธ์ และการจูงใจให้สมาชิกมาทำธุรกิจกับสหกรณ์

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

สหกรณ์จะต้องพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยจัดทำ **ทะเบียนสมาชิกที่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์และที่ไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์** (การออกแบบทะเบียนฯ ขอให้สหกรณ์จังหวัดพิจารณาดำเนินการเองตามความเหมาะสมและให้สอดคล้องกับคำอธิบายประกาศกรมฯ ข้อ ๔ ด้วย) สำหรับสมาชิกที่ไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ จะต้องไปพบปะเยี่ยมเยียน หาเหตุผลว่า สมาชิกมีเหตุผลอะไรที่ไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ ซึ่งอาจพบว่าสมาชิกย้ายออกนอกแดน ไม่มีตัวตน หรือเหตุผลการบริการของสหกรณ์ ซึ่งจะต้องนำมาปรับปรุง โดยพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ประกอบแนวทางปฏิบัติงาน

๑) สหกรณ์จะต้องทำธุรกิจและให้บริการตามความต้องการของสมาชิก
๒) สหกรณ์จะต้องทำความเข้าใจกับสมาชิก ถึงวิธีการ และขั้นตอนการทำธุรกิจของสหกรณ์ ให้ความยุติธรรมกับสมาชิกในด้านราคาผลผลิต ราคาขายสินค้าและบริการ อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น และทำความเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ได้แก่ เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ และเงินปันผลตามหุ้น เป็นต้น

๓) สหกรณ์จะต้องเน้นให้สมาชิกเห็นถึงการบริการที่แตกต่าง ระหว่างสมาชิก กับบุคคลภายนอก เช่น ราคาที่แตกต่าง บริการที่แตกต่าง เป็นต้น

๔) สหกรณ์จะต้องช่วยเหลือสมาชิกตามสมควร เมื่อสมาชิกได้รับความเดือดร้อนด้านการประกอบอาชีพ และด้านอื่น ๆ เช่น การเจ็บป่วย ฯลฯ เป็นต้น

๕) สหกรณ์ต้องมีข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของสมาชิกในเรื่อง การผลิต ปัจจัยการผลิต รายได้ รายจ่าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำธุรกิจกับสมาชิกต่อไป

มาตรฐานข้อ ๕ ต้องจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานประจำรับผิดชอบดำเนินการ และธุรกิจของสหกรณ์ หากจะไม่มีการจัดจ้างต้องมีกรรมการดำเนินการ หรือ สมาชิก ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๕

- รายได้น้อย ไม่เพียงพอในการที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
- สหกรณ์มีทุนดำเนินงานน้อย

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

๑) สหกรณ์จะต้องดำเนินธุรกิจให้มีปริมาณเพียงพอ ที่จะมีรายได้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่

๒) หากมีธุรกิจไม่เพียงพอ ให้มอบหมาย กรรมการหรือสมาชิกมาดำเนินการ และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์ฯ

มาตรฐานข้อ ๖ ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์ต้องมีการจัดสรรกำไรสุทธิ และจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณะประโยชน์อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๖

- สหกรณ์ขาดทุนหรือกำไรน้อย
- กรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสวัสดิการหรือทุนสาธารณะประโยชน์แก่สมาชิก

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ๑) สหกรณ์จะต้องดำเนินธุรกิจมีกำไรเพียงพอ
- ๒) แนะนำให้จัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสวัสดิการสมาชิกและหรือทุนสาธารณะประโยชน์ รวมทั้งให้มีการจ่ายเงินทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมนั้นด้วย

มาตรฐานข้อ ๗ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๗

- กรรมการและฝ่ายจัดการไม่เข้าใจกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ รวมทั้งคำสั่ง ประกาศ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ระบบการควบคุมภายในไม่ดี
- ฝ่ายบริหารสหกรณ์จงใจ ฝ่าฝืนการปฏิบัติงานโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- สหกรณ์จะต้องจัดให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนี้
- ๑) ผู้ตรวจสอบกิจการเข้าตรวจสอบสหกรณ์ และรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นประจำทุกเดือน หากมีปัญหาคณะกรรมการฯ จะต้องดำเนินการแก้ไข
 - ๒) คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบฯ
 - ๓) ผู้ตรวจการสหกรณ์ (ฝ่ายเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์) เข้าไปตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์

ขั้นตอนที่ ๔ ติดตามและประเมินผล

- ๑) กรรมการดำเนินการตรวจติดตามการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ ๓ รายงานเสนอคณะกรรมการ
- ๒) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ติดตามผลเสนอสหกรณ์จังหวัดและแจ้งสหกรณ์

แผนพัฒนาสหกรณ์สู่มาตรฐาน

ด้านการบริหารงานทั่วไป

- สหกรณ์กำหนดแผนงานงบประมาณต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีอนุมัติไว้เป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โดยประมาณการรายรับรายให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติงานได้
- ให้ผู้ตรวจสอบกิจการได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ รายงานผลการตรวจสอบกิจการ สหกรณ์ ควรประสานกับผู้ตรวจสอบกิจการให้เข้าปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานสม่ำเสมอ

